

Nemzetiségi német népismeret tantárgy
oktatása

a Dunaharaszti Hunyadi János Német
Nemzetiségi Általános Iskola

1-8. évfolyamán

TARTALOMJEGYZÉK

A nemzetiségi iskolai nevelés és oktatás a Hunyadi János Általános Iskolában	3
A nemzetiségi oktatás formája iskolánkban	4
Céljaink és feladataink e területen	4
A nemzetiségi népismeret oktatása iskolánkban	5
A népismeret oktatásához szükséges időkeret biztosítása	7
NEMZETISÉGI NÉMET NÉPISMERET	8
1-4. évfolyam	8
Célok és feladatok	8
Fejlesztési követelmények:	8
1. évfolyam	9
Belépő tevékenységformák:	9
A továbbhaladás feltételei:	13
2. évfolyam	14
Belépő tevékenységformák:	14
A továbbhaladás feltételei:	18
3. évfolyam	19
Belépő tevékenységformák:	19
A továbbhaladás feltételei:	23
4. évfolyam	24
Belépő tevékenységformák	24
A továbbhaladás feltételei:	29
5–6. évfolyam bevezető	30
5. évfolyam	30
Belépő tevékenységformák	30
A továbbhaladás feltételei	33
6. évfolyam	34
Belépő tevékenységformák	34
7-8. évfolyam bevezető	38
7. évfolyam	38
Belépő tevékenységformák	38
A továbbhaladás feltételei	41
8. évfolyam	41
Belépő tevékenységformák	41
A tanulók értékelése, mérése	46
Mérési- ellenőrzési terv	47
TANESZKÖZÖK	47

BEVEZETÉS

Iskolánk hagyományos nyelvoktató általános iskolaként az alapfeladatai ellátása mellett felvállalta a helyi és a környezetünkben élő német nemzetiség nyelvének, hagyományainak megőrzését.

Intézményünkben, hagyományos nyelvoktató általános iskolaként, minden évfolyamon tanulják diákjaink a nyelvet, heti öt órában nemzetiségi német nyelv és irodalom tantárgy keretében.

A német nemzetiség anyanyelvi, történelmi, földrajzi, kultúra- és népismereti tananyag tartalmi elemeinek átadása heti egy órában történik.

Nemzetiségi iskolai nevelés és oktatás

A nemzetiségi iskolai nevelést és oktatást iskolánk a 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet módosításában kiadott kerettantervek 10. Melléklete alapján , a Nemzeti Alaptanterv és a Nemzeti, etnikai nemzetiség iskolai oktatásának irányelvében foglaltakkal összhangban valósítja meg .

A nemzetiségi oktatás általános céljai, feladatai

A nemzetiségi oktatás megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás céljait és feladatait, és e mellett biztosítja:

- a nemzetiség nyelvének tanulását,
- a nemzetiség nyelvén való tanulást,
- a nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését,
- a hagyományőrzést és – teremtést,
- az önismeret kialakítását,
- a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.

A nemzetiségi oktatás segíti a nemzeti, etnikai nemzetiséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a nemzetiség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

Iskolánkban arra törekszünk hogy :

- a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknál a reális nemzetkép és nemzetiségkép,
- a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenési formáit, és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, az emberi, állampolgári és nemzetiségi jogok megsértésének jelenségét, és a jelenség elleni fellépés jogi, illetve egyéb eszközeit.

A nemzetiségi oktatás formája iskolánkban

Intézményünkben **hagyományos nyelvoktató nemzetiségi oktatás folyik**, a tanítás nyelve a magyar nyelv, a nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgy tanítási óra keretében az első évfolyamtól nyolcadik évfolyamig heti öt órában történik és heti egy órában német hon-és népismeretet oktatás folyik.

A nyelvoktató nemzetiségi oktatás a nyelv tanításával, az irodalom és a nemzetiségi népismeret témaköreinek elsajátíttatásával hozzájárul a nemzetiségi oktatás céljainak megvalósításához.

Mivel tanulóink a szülői házból a német nyelvismeret nélkül kerülnek óvodába, munkánk során csak az ott szerzett nyelvi ismereteikre támaszkodhatunk.

- Feladatunk, hogy a nemzetiségi német nyelvet részben idegen nyelvként tanítva, őrizzük és ápoljuk hagyományainkat, kultúránkat, nem megelégedve a gyökereinkről, az anyaország kultúrájáról sem.
- Felkészítjük tanulóinkat a különböző megyei és országos nyelvi és kulturális versenyekre.
- Nemzetiségi német táncórákat tartunk, melynek keretén belül tanulóink megismerhetik őseink szokásait, játékait, dallamkincsét, néprajzát.

A nemzetiségi oktatás tartalmi követelményei

A nemzetiségi oktatás tartalmi követelményei a Nemzeti Alaptanterv követelményeit veszik alapul és egészítik ki biztosítva ezáltal, hogy a nemzetiségi oktatásban részt vevő tanulók a más iskolákba járó tanulókkal azonos esélyek mellett készülhessenek fel az alpműveltségi vizsgára.

Az iskolánk pedagógiai programja a nemzetiségi oktatási formához igazodóan tartalmazza.

- a nemzetiség nyelvének,
- az irodalomnak és
- a népismeretnek az oktatását az első évfolyamtól felmenő rendszerben.

A német nemzetiség anyanyelvi, történelmi, földrajzi, kultúra- és népismereti tananyagát a német nemzetiségi anyanyelv és irodalom és nemzetiségi népismeret kerettantervek tartalmazzák.

Céljaink és feladataink e területen

- A tanulók identitástudatának kialakítása, erősítése.
- Az érdeklődés felkeltése és pozitív viszony kialakítása a német nyelv, kultúra, hagyományok iránt.
- Eljuttatni a tanulókat olyan szintre, hogy a 8. osztály elvégzése után képesek legyenek a mindennapi beszédhelyzetekben német nyelven kommunikálni.
- Hozzásegíteni a tanulókat ahhoz, hogy egyre bátrabban, tudatosabban merjék használni a német nyelvet.
- Sok lehetőséget adni tanulóinknak az aktív és passzív művelődésre ezen a területen is.
- Megismertetni tanulóinkat a német népismeret (történelem, földrajz, folklór) anyagával.
- Hagyományőrző feladatok vállalása.

A nemzetiségi népismeret oktatása iskolánkban

A nemzetiségi népismeret tananyag az egyes nemzetiségek és anyanemzetük, illetve nyelvemzetük kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és jelenéről szóló ismereteket tartalmazza.

A nemzetiségi népismeret oktatása iskolánkban heti egy tanórán történik.

Az általános fejlesztési, részletes követelmények, a Nemzeti Alaptanterv több műveltségi területéhez kapcsolódnak (különösen Anyanyelv és irodalom, Ember és társadalom, Ember és természet, Természetismeret, Földünk és környezetünk, Művészetek), azok tartalmához és szerkezetéhez igazodnak.

A tantárgy sajátosságai

A népismeret tantárgy sajátos és egyben központi helyet foglal el a nemzetiségi nevelésben. Elsődleges célja a meglévő identitás megőrzése és a hiányzó kialakítása. A tanulók megismerik gyökereiket, a németiség életmódját családjuk példáján és a szellemi és tárgyi hagyaték kapcsán. Megismerik a népzenei és néptánc hagyományokat, azokat a gyakorlatban alkalmazni tudják. Megismerkednek a naptári év szokásaival és a családdal kapcsolatos hagyományokkal, tudnak a korosztályuknak megfelelő gyűjtőmunkát végezni és az eredményeket bemutatni. Ismerik a magyarországi német nép- és műköltészet alkotásait, tudnak dramatizált népszokásokat előadni. Az ismeretszerzéssel párhuzamosan bővül szókincsük és fejlődik nyelvi kompetenciájuk is. Megtanulják a népcsoporttal kapcsolatos történelmi eseményeket értékelni és ezek kihatásait elemezni, amely egyben elengedhetetlen része a nemzetiségpolitikai szerepvállalásnak.

Fontos ismérve a tantárgynak, hogy kooperatív és nyitott munkaformákat alkalmaz, ezzel is hozzájárulva a tananyag élmény közeli és változatos feldolgozásához.

Fejlesztési feladatok (a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelete alapján)

1. Ismeretszerzés, tanulás
2. Kritikai gondolkodás
3. Kommunikáció
4. Tájékozódás térben-időben
5. A reflexiót irányító kérdések

A nemzetiségi népismeret általános témakörei:

A nemzetiség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája

- nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjárásokat, nyelvváltozatokat,
- vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),
- ének-, zenei és tánc kultúra (zenei örökség, tánc és játék),
- hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,
- szociológiai és település-földrajzi ismeretek.

A nemzetiség történelemalkotó és kultúraformáló szerepe, civilizációja

- a nemzetiség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi országok történelmének, irodalmának korszakai; az anyanemzet, illetve a nyelvi országok földrajza,
- oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,
- a nemzetiségek más országokban élő csoportjai.

Nemzetiségi és állampolgári jogok

- a nemzetiségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,
- a nemzetiségek intézményrendszere,
- nemzetközi kapcsolatok.

A népismeret oktatása az első évfolyamtól kezdődik.

A népismeret oktatásához szükséges tankönyvek

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A nemzetiségi német ill. a német népismeret tantárgy tanításához a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő, a német nyelv használatát fokozatosan bevezető és alkalmazó taneszközök, tankönyvek közül lehetőleg olyanokat kell használni, amelyek lehetőséget biztosítanak a sokoldalú képességfejlesztésre, tartalmukban korszerűek és tananyagstruktúrában a tanulói ismeretszerzés sajátosságaihoz illeszkednek, ezért a tananyag eredményesebb elsajátítását teszik lehetővé.

A taneszköz kiválasztásánál érdemes előnyben részesíteni az alábbi jellemzőket, ha azok értelmezhetők az adott taneszközhöz:

- a taneszköz-családokat,
- a munkáltató-tevékenykedtető jellegű, ezzel is pozitívan motiváló,
- feladatokban gazdag,
- az egyéni haladást jól szolgáló, differenciált tanulást-tanítást támogató,
- az önálló tanulásra ösztönző, azt lehetővé tevő, tehát a tanulásirányítást jól megvalósító,
- tanultakat rendszerező és jól strukturált,
- didaktikailag jól felépített
- megfelelő hanganyaggal rendelkező

tankönyveket.

Alsó tagozaton használt népismeret tankönyv:

Nemzeti Tankönyvkiadó:

Népismeret sorozat; Katharina Donovald: Ungarndeutsche Volkskunde 1-4. (34274)

Frey Mária - Fáth Éva - Flódung Mária: Schatztruhe - Lehrbuch zum Volkskundenunterricht - Klasse 1-4

Felső tagozaton használt népismeret tankönyv:

- Éva Angeli: Volkskunde der Ungarndeutschen 5-6. (34275)

-Frey Mária : Omas Fotoalbum erzählt – Arbeitsbuch zum Volkskundeunterricht Klasse 5-6 (Műszaki Könyvkiadó)

-Frey Mária : Omas Fotoalbum erzählt – Arbeitsbuch zum Volkskundeunterricht Klasse 7-8 (Konzept-H Könyvkiadó)

-Frey Mária : Omas Fotoalbum erzählt – Textsammlung zum Volkskundeunterricht Klasse 7-8 (Konzept-H Könyvkiadó)

-Schulatlas für die ungarndeutschen Nationalitätenschulen (Cartographia Tankönyvkiadó)

- Volkskunde für den ungarndeutschen Unterricht der 5. und 6. Klasse

Kiegészítő segédanyagok

1. Dunaharasztiáról szóló segédanyagok

- Bokkon Károlyné: A nemzetiség múltja, jelene Dunaharaszti (2007) (saját készítésű gyűjtemény)
- Szülőföld magazin (www.svabhaz.hu/szulofold-magazin)

- www.svabhaz.hu honlap
- Heimatland Harast Alapítvány kiadványai:
 - Harmónika kvartett a Dunaharaszti tájházban (DVD)
 - Vasárnap délutáni beszélgetés a Dunaharaszti tájházban (DVD)
 - Dunaharaszti Német Nemzetiségi Tájház rendezvényei 2008. (DVD)
 - Nosztalgiazás a Dunaharaszti tájházban (DVD)
 - Együtt- velünk élő kisebbségek – Unser Bildschirm MTV Pécs (DVD) /tájház megnyitó rendezvény/
- Dunaharaszti Múzeumi Füzetek – Dunaharaszti története I.-II.-III.

2. Népköltészet

- Katharina Wild – Regine Metzler: Hoppe, hoppe Reiter
- Grete und Karl Horak: Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen – in: Ungarndeutsche Studien 2.
- Igele-Bigele
- Zauberhut

A népismeret oktatásához szükséges időkeret biztosítása

A népismeret oktatására minden évfolyamon évi harminchat órát fordítunk.

NEMZETISÉGI NÉMET NÉPISMERET

1-4. évfolyam

Célok és feladatok

A német nemzetiségi általános iskolák tantárgyrendszerében új tantárgyként jelent meg a népismeret tanítása.

A tantárgy tanítása lehetőséget nyújt a helyes identitástudat kialakításához.

Tiszteletet ébreszt a hazai németiség, valamint a hazánkban élő többi nemzetiség kultúrája iránt.

Tananyagában épít a hagyományokra: hagyományos családi szokások, családi ünnepek, vallási ünnepek, munkafolyamatok, munkaeszközök, öltözködési és étkezési kultúra, a gyerekek játéka, a fennmaradt német mondókák, mesék ismerete.

A népismeret tanításánál a tanulók ismereteit gazdagítják a rádió, a TV nemzetiségi adásai, német nemzetiségi kiadványok, kalendáriumok, újságok.

Fejlesztési követelmények:

A népismeret tanítása során tudatosuljon a tanulóknál, hogy ők hol és hogyan éltek.

Ismerkedjenek meg alkotó módon az adott területre jellemző nemzetiségi élet hagyományaival.

Teremtsünk a tanulók számára minél több alkalmat a népszokások, népdalok, népköltészeti alkotások, népmesék megismerésére.

1. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Évi óraszám: 36 óra

Belépő tevékenységformák:

- A tanulmányi séta alkalmával a nemzetiségi környezet alapvető sajátos jegyeinek megfigyelése.
- Az utcák, épületek német nyelvű meghatározása.
- Az iskola nemzetiségi jellegének sajátosságai.
- Gyermekjátékok tanulása.
- A néphagyományok megfigyelése.
- Gyermekjátékok, mondókák megtanulása.
- Hagyományos ünnepi népszokáshoz fűződő eszköz készítése természetes anyagból.

Helyi tanterv

Heti óraszám: 1 óra

Évi óraszám: 36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel, szociális kapcsolatok – A család	Órakeret 6 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A család és a családon belüli kapcsolatok megismertetése, az emberi kapcsolatok jelentőségének felismertetése a mindennapi életben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A tanuló saját személye a családban, a családtagok elnevezése, az alapvető családi és rokoni kapcsolatok ismerete. Emberi kapcsolatok a különböző szituációkban. Családfa készítése, tevékenységek és tárgyak az elődök mindennapjaiban.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás, makettek készítése. <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek. <i>Ének-zene:</i> rövid dalok, mondókák a családról.
Kulcsfogalmak	Család, anya, apa, nagyszülő, testvér, régen, ma.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Az otthon és környezete	Órakeret 1 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az otthon és közvetlen környezete, az ahhoz kapcsolódó növények és állatok megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az otthon és közvetlen környezetének leírása, a környezethez kapcsolódó növények és állatok megnevezése. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, épületmakett.

Helyi tanterv

	<i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere. <i>Ének-zene:</i> gyerekdalok, mondókák állatokról, növényekről, évszakokról.
Kulcsfogalmak	Ház, szoba, konyha, udvar, tyúk, ló, kacsa, sertés, konyhakert, hagyma, burgonya.

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Közlekedés	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A régi és a mai közlekedési eszközök megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi közlekedési eszközök megnevezése, funkciójuk összehasonlítása a maival. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek prezentálása.		<i>Környezetismeret:</i> közlekedés, tájékozódás. <i>Ének-zene:</i> dalok, gyermekjátékok a közlekedési eszközökről.
Kulcsfogalmak	Gyalog, gyalogos, kocsi, ló, kerékpár, tömegközlekedés.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Háziállatok	Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ház körüli haszonállatok megismertetése, a szerepük felismertetése a család ellátásában.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A parasztudvar állatainak megnevezése, gondozásuk, felhasználási lehetőségeik megismerése. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete.		<i>Környezetismeret:</i> háziállatok.
Kulcsfogalmak	Etetés, itatás, tyúk, ló, liba, sertés, nyúl, vödör, széna.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Életmód	Órakeret 6
------------------	---------------------------	------------

Helyi tanterv

		óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A település életének, mindennapjainak megismertetése. Együttműködés, a környezet iránt érzett felelősség fejlesztése, erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Élet a településen régen. Berendezési és használati tárgyak megismerése tájházlátogatás során. Bútordíszítések megfigyelése, rajzolása. Szellemi és tárgyi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> berendezési tárgyak, motívumok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tájház alaprajza, makett.
Kulcsfogalmak	Ház, tájház, udvar, pince, ól, istálló, asztal, szék, szekrény, láda.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 9 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A karácsonyi és húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Karácsonyi ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: betlehemezés, ajándékozási szokások. Húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: tojásfestés, nyuszihívogató. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: kisebb projektek kivitelezése, díszek készítése, betlehemes megismerése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> autentikus karácsonyfadíszek, tojásfestés. <i>Ének-zene:</i> gyermekdalok az adott ünnepekről.
Kulcsfogalmak	Karácsony, betlehem, keresztszülő, húsvét, hagymahéj, tojásgurítás.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Zene és tánc	Órakeret 3 óra
------------------	---------------------------------------	----------------

Helyi tanterv

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenei és mozgáskultúra fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Rigmusok, gyermekdalok, táncmotívumok megtanulása, kör- és ügyességi játékok játszása. A korosztálynak és adott szituációnak megfelelő gyermekjátékok tanulása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> tánctanulás.
Kulcsfogalmak	Kör, sor, kézfogás, kiszámoló, pár.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Népköltészet	Órakeret 6 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népköltészet alkotásainak megismertetése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mondókák, közmondások megtanulása, versek, mesék olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és a tanult népszokások megismerése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> rövid népdalok tanulása.
Kulcsfogalmak	Mondóka, rím, versike, közmondás, mese, szereplő, színház.	

A továbbhaladás feltételei:

- legyen képes a családtagok megnevezésére
- Ismerje otthon és közvetlen környezetét, tudja megnevezni a háziállatokat
- ünnepkörhöz kapcsolódó fogalmak és elnevezések ismerete
- tudjon kívülről néhány népdalt és mondókát

2. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Évi óraszám: 36 óra

Belépő tevékenységformák:

- Tanulmányi séta alkalmával a középületek, lakóházak megnevezéseinek német nyelvű meghatározásai, nemzetiségi jellegük megfigyelése.
- A jelenkor és a hagyományos építmények jegyeinek megfigyelése.
- A természeti környezet változásainak megfigyelése az évszakok folyamán.
- Gyermekjátékok tanulása mozgás kíséretében.

Tematikai egység	Személyes életvitel, szociális kapcsolatok – A család	Órakeret 6 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A család és a családon belüli kapcsolatok megismertetése, az emberi kapcsolatok jelentőségének felismertetése a mindennapi életben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A tanuló saját személye a családban. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megkülönböztetése a tárgyalt témában. Személyek és tárgyak leírása fotók alapján, a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása. A „régén” és „ma” közötti különbségek felismerése. Beszélgetés a családban és rokonságban a németiséghez tartozó személyekkel életükről. A családtagok ábrázolása játékos formában.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás, makettek készítése. <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek. <i>Ének-zene:</i> rövid dalok, mondókák a családról.
Kulcsfogalmak	Család, anya, apa, nagyszülő, testvér, régén, ma.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Az otthon és környezete	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az otthon és közvetlen környezete, az ahhoz kapcsolódó növények és állatok megismertetése.	

Helyi tanterv

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az otthon és közvetlen környezetének leírása, a környezethez kapcsolódó növények és állatok megnevezése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása, cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, épületmakett. <i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere. <i>Ének-zene:</i> gyerekdalok, mondókák állatokról, növényekről, évszakokról.
Kulcsfogalmak	Ház, szoba, konyha, udvar, tyúk, ló, kacsa, sertés, konyhakert, hagyma, burgonya.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Közlekedés	Órakeret 1 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A régi és a mai közlekedési eszközök megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi közlekedési eszközök megnevezése, funkciójuk összehasonlítása a maival. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Környezetismeret:</i> közlekedés, tájékozódás. <i>Ének-zene:</i> dalok, gyermekjátékok a közlekedési eszközökről.
Kulcsfogalmak	Gyalog, gyalogos, kocsi, ló, kerékpár, tömegközlekedés.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Háziállatok	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ház körüli haszonállatok megismertetése, a szerepük felismertetése a család ellátásában.	

Helyi tanterv

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése (pl. kukoricaszárból) és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Környezetismeret:</i> háziállatok.
Kulcsfogalmak	Etetés, itatás, tyúk, ló, liba, sertés, nyúl, vödör, széna.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Életmód	Órakeret 6 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A település életének, mindennapjainak megismertetése. Együttműködés, a környezet iránt érzett felelősség fejlesztése, erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Élet a településen régen. Berendezési és használati tárgyak megismerése tájházlátogatás során. Bútordíszítések megfigyelése, rajzolása. Szellemi és tárgyi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> berendezési tárgyak, motívumok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tájház alaprajza, makett.
Kulcsfogalmak	Ház, tájház, udvar, pince, ól, istálló, asztal, szék, szekrény, láda.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 9 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A karácsonyi és húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Karácsonyi ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: betlehemezés, ajándékozási szokások. Húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: tojásfestés, nyuszihívogató. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: kisebb projektek kivitelezése, díszek készítése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> autentikus

Helyi tanterv

	karácsonyfadíszek, tojásfestés. <i>Ének-zene:</i> gyermekdalok az adott ünnepekről.
Kulcsfogalmak	Karácsony, betlehem, keresztszülő, húsvét, hagymahéj, tojásgurítás.

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Zene és tánc	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenei és mozgáskultúra fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Rigmusok, gyermekdalok, táncmotívumok megtanulása, kör- és ügyességi játékok játszása. A korosztálynak és adott szituációnak megfelelő gyermekjátékok tanulása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> tánctanulás.
Kulcsfogalmak	Kör, sor, kézfogás, kiszámoló, pár.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Népköltészet	Órakeret 8 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népköltészet alkotásainak megismertetése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mondókák, közmondások megtanulása, versek, mesék olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és a tanult népszokások megismerése. Német nyelvű színdarab lehetőség szerinti megtekintése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> rövid népdalok tanulása.
Kulcsfogalmak	Mondóka, rím, versike, közmondás, mese, szereplő, színház.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. Saját családjukat, rokoni kapcsolataikat ismerik, azokról beszélni tudnak, saját élményeik alapján még élő hagyományokról beszélnek. Néhány éneket, körjátékot, táncot előadnak.
---	--

A továbbhaladás feltételei:

A tanuló tudja helyesen használni iskolájának német nyelvű megnevezését.
Ismerje fel egy hagyományos falusi lakóház helyiségeit, fontosabb berendezési tárgyait.
Legyen képes megnevezni német nyelven az iskola helyiségeit.
Tudja használni az évszakokra jellemző német kifejezéseket.

3. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Évi óraszám: 36 óra

Belépő tevékenységformák:

- Tájékozódás a lakóhelyen és környékén.
- Gyermekjátékok, találós kérdések, népdalok tanulása,
- A népmese tartalma, tanulsága, annak elsajátítása. Jó és rossz tulajdonságok.
- Névnapi és születésnap üdvözlő kártyák készítése.
- Az iskola és környékének, helyiségeinek funkciói, német megnevezései.

A harmadik és negyedik évfolyam német népismeret tantárgyának tartalma szoros kapcsolatban áll az első két évfolyammal. A különbség abból adódik, hogy ebben az időszakban azok a tanulási és tanítási folyamatok erősödnek, amelyek az iskolai teljesítményhez kötődnek.

A tanulók személyes motiváltságára különös hangsúlyt kell fektetni, ezt szolgálják a nyitott, cselekvésen alapuló oktatási formák. A tapasztaláson keresztüli ismeretszerzés áll a középpontban.

3. évfolyam

Tematikai egység	Személyes életvitel - Szociális kapcsolatok	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Munkamegosztás a családban és mindennapi kötelezettségek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Generációk együttélésének megismertetése, a család szerepének felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Ismeretek szerzése a generációk együttéléséről, a gyermekek kötelességeiről régen és ma. Családi fotók gyűjtése, azok alapján személyek és tárgyak leírása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás, makettek készítése. <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek.
Kulcsfogalmak	Szülő, nagyszülő, dédszülő, munkamegosztás, segítség, feladat, arc, haj, ruha.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Személyes életvitel - Öltözködés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Ruhadarabok megnevezései.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népek és népcsoportok népviseletében rejlő, illetve a gyermekek viseletében korosztálytól függő különbségek felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kisgyermekek és iskoláskorú gyerekek viseletének megismerése, leírása. Hímzésmotívumok megfigyelése, rajzolása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> hímzésminták. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagok gyűjtése és kreatív felhasználása.
Kulcsfogalmak	Pólya, zokni, harisnya, pacsker, sapka, nadrág, szoknya, virág.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Tájékozódás saját környezetben	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	A településen belüli helyi tájékozódáshoz szükséges kifejezések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egy német falu szerkezetének megismertetése. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi utcanevek és a fontosabb épületek megnevezései és elhelyezkedésük a faluban. Személyes tapasztalatszerzés, szóbeli beszámoló.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, épületmakett. <i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere.
Kulcsfogalmak	Utca, dűlő, templom, iskola, temető, kálvária.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Társadalmi élet - Életmód	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek „egészség”, „betegség” témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány népi gyógymód gyakorlati alkalmazásának elsajátíttatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Népi gyógymódok gyűjtése, kipróbálása. Gyógyításra alkalmazott eszközök és használatuk megismerése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> növényábrázolás.
Kulcsfogalmak	Csalán, kamilla, borogatás, tea, főzés, kenés, zsír, csepegtetés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év nevezett ünnepeiről tapasztalat és tanulás során szerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A naptári év és a családi ünnepkör néhány hagyományának megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Adventi hagyományok, imák, énekek megismerése. Karácsonyi szokások a családban, ételek, sütemények készítése. Elsőáldozás szerepe a gyermekek életében régen és ma.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételkészítés; autentikus karácsonyfadíszek készítése.
Kulcsfogalmak	Hajnali mise, jeles nap, védőszent, aszalt gyümölcs, ostya, áldozás, gyertya.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Étkezés	Órakeret 3
------------------	---------------------------	------------

Helyi tanterv

		óra
Előzetes tudás	Alapvető tájékozódás a konyhában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A konyha és eszközeinek, illetve a hagyományos ételek jellemzőinek megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi receptek gyűjtése alapján hagyományos ételek elkészítése. Konyhai eszközök gyűjtése, megnevezése, kiállítása az osztályteremben.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> falvédőmotívumok és -feliratok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételek alapanyagai, készítésük.
Kulcsfogalmak	Nudli, gombóc, káposzta, bab, fakanál, sodrófa, tál, lábos, falvédő.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Zene és tánc	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Mozgáskoordináció megléte.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő táncmotívumok megtaníttatása. Ritmusérzék, mozgáskultúra fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hagyományos néptáncok megismerése. Népdalok éneklése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> táncatanulás.
Kulcsfogalmak	Polka, hétlépés, versszak, dallam, lassú, gyors.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Népköltészet, irodalom	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az irodalom elemi formáinak ismerete.	

Helyi tanterv

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az előadói képesség fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mondókák, rigmusok, közmondások, versek, mesék megismerése, olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és eljátszása. Népszokások megismerése, egy német nyelvű színdarab megtekintése, alkalom esetén.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> különböző dallamú játékok, népi hangszerek.
Kulcsfogalmak	Közmondás, monda, szerző, költő, író.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Csoport- és korosztály-specifikus média	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Gyerekeknek szóló szövegek, műsorok megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő nyomtatott és elektronikus média megismertetése, a médiatudatosság fejlesztése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német televízió gyermekműsorainak megismerése, az adások órai feldolgozása. A Neue Zeitung gyermekeknek szóló mellékletének lehetőség szerinti olvasása. Szövegek lényegi információinak kiemelése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Újság, adás, cikk, rejtvény, felvétel.	

Tematikai egység	Politika és társadalom - Nemzetiség	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás		

A továbbhaladás feltételei:

A tanuló ismerje lakóhelye nemzetiségi jellegének néhány elemét.
Ismerje környezete emlékhelyeit, emlékműveit, és a nemzetiségi élet alakulásában jelentős szerepet játszó épületeit.
Német nyelven tudja köszönteni ismerőseit névnapjukon, születésnapjukon.

Helyi tanterv

Ismerjen ünnepi mondókákat (pl. Húsvéti locsolóverset, népdalokat, gyermekjátékokat, stb.).

4. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Évi óraszám: **36 óra**

Belépő tevékenységformák

- Helytörténeti Múzeum megtekintése.
- Ajándékok készítése ünnepi alkalomra.
- A német nemzetiségű emberekkel való találkozás, beszélgetés.
- A közlekedési eszközök a múltban és a jelenben.
- A kamrában – megfigyelés: zöldségfélék és gyümölcsök raktározása.
- A vallási ünnepek hagyományai – jelentésük – Mindenszentek, Advent, Hamvazószerda.

Tematikai egység	Személyes életvitel - Szociális kapcsolatok	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Munkamegosztás a családban és mindennapi kötelezettségek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Generációk együttélésének megismertetése, a család szerepének felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A család mai életének összehasonlítása a múlttal. A családok régi és mai együttélési rendszerének összehasonlítása. Családi fotók gyűjtése, azok alapján személyek és tárgyak leírása. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása. Táblázat készítése: régen – ma.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás, makettek készítése. <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek.

Helyi tanterv

Kulcsfogalmak	Szülő, nagyszülő, dédszülő, munkamegosztás, segítség, feladat, arc, haj, ruha.
----------------------	--

–
–

Tematikai egység	Személyes életvitel - Öltözködés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Ruhadarabok megnevezései.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népek és népcsoportok népviseletében rejlő, illetve a gyermekek viseletében korosztálytól függő különbségek felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megtanulása. Ruhadarabok rajzolása és feliratozása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> hímzésminták. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagok gyűjtése és kreatív felhasználása.
Kulcsfogalmak	Pólya, zokni, harisnya, pacsker, sapka, nadrág, szoknya, virág.	

–
–

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Tájékozódás saját környezetben	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A településen belüli helyi tájékozódáshoz szükséges kifejezések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egy német falu szerkezetének megismertetése. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A település alaprajzának elkészítése. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés megismerése, használata.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, épületmakett.

Helyi tanterv

	<i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere.
Kulcsfogalmak	Utca, dűlő, templom, iskola, temető, kálvária.

Tematikai egység	Társadalmi élet - Életmód	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek „egészség”, „betegség” témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány népi gyógymód gyakorlati alkalmazásának elsajátíttatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Népi gyógymódok. A megismert gyógymódok összevetése a mai eljárásokkal. Tapasztaláson alapuló és cselekvésközpontú tanulás.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> növényábrázolás.
Kulcsfogalmak	Csalán, kamilla, borogatás, tea, főzés, kenés, zsír, csepegtetés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év nevezett ünnepeiről tapasztalat és tanulás során szerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A naptári év és a családi ünnepkör néhány hagyományának megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Adventi hagyományok, imák, énekek megismerése. Karácsonyi szokások a családban, ételek, sütemények készítése. .		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételkészítés; autentikus

Helyi tanterv

	karácsonyfadíszek készítése.
Kulcsfogalmak	Hajnali mise, jeles nap, védőszent, aszalt gyümölcs, ostya, áldozás, gyertya.

Tematikai egység	Társadalmi élet - Étkezés	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető tájékozódás a konyhában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A konyha és eszközeinek, illetve a hagyományos ételek jellemzőinek megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi receptek gyűjtése alapján hagyományos ételek elkészítése. Falvédőkön levő életbölcsesek gyűjtése, rendszerezése, tartalmuk értelmezése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: gyűjtés.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> falvédőmotívumok és -feliratok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételek alapanyagai, készítésük.
Kulcsfogalmak	Nudli, gombóc, káposzta, bab, fakanál, sodrófa, tál, lábos, falvédő.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Zene és tánc	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Mozgáskoordináció megléte.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő táncmotívumok megtaníttatása. Ritmusérzék, mozgáskultúra fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hagyományos néptáncok megismerése. Népdalok éneklése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Nemzetiségi német tánc:</i> táncatanulás.
Kulcsfogalmak	Polka, hétlépés, versszak, dallam, lassú, gyors.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Népköltészet, irodalom	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az irodalom elemi formáinak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az előadói képesség fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mondókák, rigmusok, közmondások, versek, mesék megismerése, olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> különböző dallamú játékok, népi hangszerek.
Kulcsfogalmak	Közmondás, monda, szerző, költő, író.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Csoport- és korosztály-specifikus média	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Gyerekeknek szóló szövegek, műsorok megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő nyomtatott és elektronikus média megismertetése, a médiatudatosság fejlesztése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német televízió gyermekműsorainak megismerése, az adások órai feldolgozása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Újság, adás, cikk, rejtvény, felvétel.	

Tematikai egység	Politika és társadalom - Nemzetiség	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	A másság fogalmának megértése.	
A tematikai egység	A német népcsoport jelenlétének felismertetése egy település életében.	

Helyi tanterv

nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A település történetének játékos felfedezése. A település nemzetiségi összetételének megismerése. Együttműködés és felelősségvállalás a mindennapokban: család, iskola, baráti kör. Egyetértés, kétség, bizonytalanság és elutasítás kifejezése kommunikatív szituációkban, egyszerű nyelvi eszközökkel.		<i>Környezetismeret:</i> egy település lakossági összetétele.
Kulcsfogalmak	Település, történelem, nemzetiség, népcsoport, lakosság.	

–

–

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Egyes műfajokban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. A tárgyalt témakörökben megfogalmazzák a különbségeket „múlt” és „jelen” között. Saját élményeikről beszámolnak. Egy szöveg lényegi információit kiemelik.
---	--

–

–

A továbbhaladás feltételei:

A tanulók ismerjék a helyi emlékhelyeket, nevezetességeket, tegyenek látogatást honismereti/néprajzi múzeumban. Értsék meg a kétnyelvű feliratokat a középületeken. Ismerjék a német zászlót és himnuszát, valamint a magyarországi németek himnuszát.

Tudják személyi adataikat németül megnevezni.

Ismerjék fel és használják a rokoni kapcsolatokban használatos elnevezéseket.

Ismerjék az iskola jellemzőit német nyelven, tudjanak megnevezni néhány németek által lakott magyarországi települést.

Ismerjék az évszakok jellemzőit, a hónapok és a hét napjainak megnevezését.

Vegyenek részt olyan játékokban, amelyek segítik az összetartozást és a népi hagyományok megismerését – Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét.

Ismerjenek meg néhány új német népdalt, gyermekjátékot, vegyenek részt tárgykészítő tevékenységben.

Helyi tanterv

5–6. évfolyam

E két évfolyamon egyre nagyobb szerepe van az ismeretközvetítésnek. Ezzel párhuzamosan a kognitív kompetenciák fejlesztése kerül előtérbe: megjelennek olyan témakörök, amelyek az identitás tudatos vállalását készítik elő. Mindemellett a tapasztaláson alapuló tudás továbbra is központi szerepet játszik.

5. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Évi óraszám: 36 óra

Belépő tevékenységformák

A saját iskola rövid történetének ismerete, adatok a régi iskolarendszerről, gyűjtőmunka ebben a témakörben.

Ismeretek a saját családról, történetének kutatása.

Ismeretek közvetítése a lakóhelyről és környékéről

Szokások megismerése.

Ismeretek szerzése az év mezőgazdasági munkáiról és más tevékenységéről.

Ismeretek a magyarországi német népzeneről, népdalokról, táncmotívumokról.

A magyarországi német irodalom képviselőit és néhány művüket ismerni.

Gyűjtőmunka tanári segítséggel

Projekt munkák bemutatása

Séta a településen (megfigyelési szempontok)

Tematikai egység	Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A rokoni kapcsolatok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megnevezései, jellemzői. Családfa készítése rajzos formában, bemutatása több generációig visszamenően. Kérdések megfogalmazása a témához kapcsolódóan. A Dunaharaszti élő német ajkú lakosok származása; Dunaharaszti betelepítése		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.

Helyi tanterv

Kulcsfogalmak	Nagynéni, nagybácsi, unokatestvér, ős, barátság.
----------------------	--

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Az iskola régen és ma	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás az iskolai napirendben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskola, a tanítás rendjének megismertetése a múltban és a mában. A tanulók érdeklődésének felkeltése a múlt, saját gyökereik és a korábbi generációk értékei iránt.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az iskola épülete a múltban, osztálytermek és berendezésük megismerése fényképek alapján, látogatás iskolamúzeumban. Projektek kivitelezése. A tanítás rendjének összehasonlítása a maival. Dicséret és szidás formái. Szabályok és jogok a mindennapi életben. Megismerkedés a gót írással. A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja tanóra keretében. Iskola Dunaharaszti		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a gót írás elhelyezése korban.
Kulcsfogalmak	Palatábla, irka, tintásüveg, ábécéskönyv, bizonyítvány, büntetés, jutalom.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Lakóhely	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a településről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek közvetítése a lakóhelyről, és környékéről. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A lakóhely és környékének megismerése: dűlőnevek, faluformák, a falu részeinek népi elnevezése, ezek gyűjtése, bemutatása. Egy településre jellemző térmegjelölések, falunevek megismerése. Dunaharaszti a településképeinek változása		<i>Természetismeret:</i> a témához kapcsolódó fogalmak, alaprajzok, makettek.
Kulcsfogalmak	Dűlő, utcás falu, völgyfalu, alsófalu, felsőfalu, helységnévtábla, tájékoztató pontok, út menti keresztek, szobrok,	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év ünnepei néhány mozzanatának ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyházi ünnepkör néhány ünnepének részletes megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Karácsonyfa díszítése hagyományos módon. Újévi köszöntők megtanulása. Az adott témához információk gyűjtése, a tanultak alkalmazása irányított feladatok és szituációk segítségével. Hagyományok újjáélesztése. Karácsonyhoz kapcsolódó szokások Dunaharaszttiban		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök, rigmusok, köszöntők. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> karácsonyfadíszek készítése <i>Ének-zene:</i> betlehemes játék. <i>Informatika:</i> prezentáció készítése.
Kulcsfogalmak	Boróka, pattogatott kukorica, aszalás	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Zene és tánc	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Népdalok és táncmotívumok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hagyományos néptáncok és népdalok elsajátíttatása. A múlt értékei iránti megbecsülés erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hagyományos néptáncok és népdalok megtanulása. A korábbi generációk értékeinek felfedezése és azok összehasonlítása a mai értékrenddel. Betekintés a népzene hagyományrendszerébe zenei felvételek hallgatása révén.		<i>Ének-zene:</i> népzene, hangszerek. <i>Testnevelés és sport:</i> táncmotívumok.
Kulcsfogalmak	Ritmus, népdal, fúvószena, trombita, harmonika, hegedű.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiség	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Osztálytársak nemzetiségi hovatartozásának ismerete	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető ismeretek nyújtása Magyarország nemzetiségi összetétele kapcsán. Nyitottság más népcsoportokkal szemben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarország nemzetiségi összetételének megismerése, a hazai népcsoportok elnevezései. A német népcsoport földrajzi elhelyezkedése. Az identitástudatos vállaláshoz vezető lépések. A Dunaharaszti Német Önkormányzat tevékenysége		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök <i>Természetismeret:</i> térképhasználat
Kulcsfogalmak	Népcsoport, nemzetiség, többségi nemzet, területek nevei	

A továbbhaladás feltételei

Ismeretek a saját iskolájukról, családjukról, a település szerkezetéről. Beszélni egy szokásról, ismeretek az év mezőgazdasági munkáiról, a település dűlőneveiről. Alapvető ismeretek a magyarországi német népzénéről.

6. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Évi óraszám: 36

Belépő tevékenységformák

A magyarországi németek falusi és városi életmódja közötti különbség felismerése és megmagyarázása.

A régió német településeinek megismerése, a tájházak felkeresése.

Információk gyűjtése a falun és a városban űzött foglalkozásokról.

A kötelező tananyag ismerete a magyar-német politikai és kulturális kapcsolatokról az államalapítástól a török kiűzéséig.

Régi foglalkozások megismerése, munkafolyamatai megnevezése.

A tavaszi és a nyári ünnepkör szokásainak felsorolása, egy szokás részletes elmondása.

A hétköznapi viselet felismerése, az egyes ruhadarabok elnevezése, esetleg nyelvjárásban is.

Művek hazai német íróktól, költőktől, betekintés a magyarországi németek zenei- és néptánc-hagyományába.

Helyi tájház felkeresése

Gyűjtőmunka tanári segítséggel

Projekt munkák bemutatása

Tematikai egység	Személyes életvitel – Családi ünnepek	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Családi ünnepek megnevezése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lakodalmi népszokások megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Lakodalmi népszokások megismerése, gyűjtése. Meghívó készítése, meghívás dramatizálása, a lakodalom „menetének” képtörténetben való felvázolása. Jelenetek elmesélése és előadása különböző szempontok alapján. Lakodalmi hagyományok felelevenítése, újjáélesztése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Lakodalmi szokások Dunaharasztn		
Kulcsfogalmak	Lakodalom, menyasszony, vőlegény, vőfély, koszorús lány, előkészület, lakodalmi köszöntő, zenekar, esketés.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Munka és megélhetés	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Foglalkozások elnevezéseinek ismerete a családban és a tanuló közvetlen környezetében.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A móltra jellemző szakmák megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi mesterségek. Tevékenységek és a hozzájuk szükséges munkaeszközök megnevezése. A szakmák feladatkörének tudatosítása. A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja tanóra keretében. Dunaharasztiira jellemző régi mesterségek		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> jellemző motívumok rajzolása.
Kulcsfogalmak	Kádár, kőfaragó, fazekas, hordó, sírkő, útszéli kereszt, véső, kalapács, korong, agyag, korsó.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Lakóhely	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a településről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek közvetítése a lakóhelyről, környékéről és a parasztházról. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A parasztház helyiségeinek és az udvar épületeinek megnevezése. Berendezési tárgyak és azok használatának megismerése. Dunaharasztiin lévő parasztházak megtekintése, feltérképezése Tájház látogatás		<i>Természetismeret:</i> a témához kapcsolódó fogalmak, alaprajzok, makettek.
Kulcsfogalmak	Kamra, istálló, pajta, tyúkól, nyári konyha, padlás, kemence, tisztaszoba, szakajtó, rokka, vajköpülő dézsa.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év ünnepei néhány mozzanatának ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyházi ünnepkör néhány ünnepének részletes megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Farsangi hagyományok gyűjtése és ábrázolása képtörténetben, farsangi felvonulás rekonstruálása. Böjti tilalmak és ételek megismerése. Húsvéti hiedelmek ábrázolása szituációkban. Az adott témához információk gyűjtése, a tanultak alkalmazása irányított feladatok és szituációk segítségével. Hagyományok újjáélesztése. Farsangtemetés hagyománya Dunaharasztn		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök, rigmusok, köszöntők. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> húsvéti tojásfestés. <i>Informatika:</i> prezentáció készítése.
Kulcsfogalmak	Jelmez, farsangi fánk, böjt, táncmulatság, harmat, rágcsló.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a népcsoport életmódjáról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Betekintés nyerése a nemzetiség életébe a hétköznapi és ünnepnapok kapcsán.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szórakozás: a búcsú népszokásainak felelevenítése. A szerzett ismeretek rendszerezése és bemutatása tanórán. Búcsúhoz kapcsolódó szokások Dunaharasztn		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Búcsúfa, vásár, vásárfia.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet, irodalom	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a műfajok jellemzőiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lírai, epikus és drámai szövegek megértése; szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mesék és mondák olvasása, tartalmának visszaadása. Magyarországi német szerzők műveinek alapvető ismerete.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műfajok.
Kulcsfogalmak	Mesealak, antológia, verseskötet, mondagyűjtemény, cím, tartalom.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Nyomtatott és elektronikus sajtó	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	A média gyerekeknek szóló rovatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média ifjúsági témáinak megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarországi német média az ifjúság számára: Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése, megbeszélése. Táncos rendezvények Dunaharasztiiban. Táncsoportok fellépései.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> internet használata.
Kulcsfogalmak	Melléklet, rovat, riport, riporter.	

7-8. évfolyam

Az előző szakaszokhoz kapcsolódva – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának, variabilitásának növelése a feladat ezeken az évfolyamokon.

7. évfolyam

Heti óraszám: 1

Évi óraszám: 36

Belépő tevékenységformák

Mikor és milyen körülmények között telepedtek le a németek Magyarországon?

A telepések sorsának ismerete.

A németek által lakott országrészek ismerete.

A németajkú lakosság részvétele Magyarország mezőgazdasági és ipari fejlesztésében a 18. és a 19. században.

A németek által alapított ipari létesítmények bemutatása konkrét példákon.

A német lakosság szerepe a reformkorban és az 1848-49-es forradalom és szabadságharc idején.

A német származású aradi vértanúk ismerete.

Az Osztrák-Magyar Monarchia etnikai térképének megmagyarázása.

Térképmunka: Hol élt német nyelvű lakosság a Monarchiában.

A hazai német médiák egyes adásainak megtekintése.

Szokásokról beszélni.

Az ünnepi viselet egyes ruhadarabjainak, esetleg nyelvjárási megfelelőinek ismerete.

Magyarországi német művészek és műveik ismerete.

A fontosabb gyógynövények neveinek és felhasználási területük megismerése, a velük kapcsolatos szokások elmondása.

Tematikai egység	Személyes életvitel – Öltözködés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A kisgyermek és iskoláskorúak viseletéhez tartozó ruhadarabok és a modern ruházat neveinek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A regionális népviselet megjelenési formáinak megismertetése. A nyelvjárási szókincs fejlesztése feladatok segítségével.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Különböző korosztályok és nemek ruhadarabjainak megismerése a régióban. Jellemző anyagok, motívumok és színek gyűjtése. Ápolás és tárolás feladatainak, eszközeinek megismerése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> motívumok,

Helyi tanterv

Dunaharaszti jellemző német népviselet		minták. <i>Kémia:</i> keményítők.
Kulcsfogalmak	Cipő, harisnya, alsószoknya, felsőszoknya, kötény, ing, mellény, vállkendő, gyöngyös fejfedő, nadrág, klumpa, kucsma.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Településstruktúra	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás Magyarország térképén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A németek településtörténetére vonatkozó helyrajzi megjelölések megtanítása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Németlakta területek Magyarországon, a területek megnevezései a szakirodalom alapján. Tájékozódás térben és időben.		<i>Földrajz:</i> topográfiai tájékozódás.
Kulcsfogalmak	Ofner Bergland, Schwäbische Türkei, Banat, Batschka, Buchenwald (Bakony).	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető szókincs a betegségekkel, alternatív gyógyítással kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gyógymódok megismertetése, életbölcsesek értelmezése. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Gyógyításra használt eszközök és alkalmazásuk, gyógymódok. Életbölcsesek, paraszti megfigyelések, szabályok. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása hosszabb lélegzetű szövegek alapján, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak, összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszédes helyzetben.		<i>Biológia-egészségtan:</i> növénygyűjtés és -meghatározás; betegségek, gyógyítás. <i>Földrajz:</i> éghajlat, időjárás.
Kulcsfogalmak	Babona, javasasszony, főzet, borogatás, gyógynövény.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Társadalmi élet – Étkezés	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Élelmiszerekkel és étkezési szokásokkal kapcsolatos szókincs.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mindennapok és ünnepek étkezési szokásainak megismertetése, szabályszerűségek felfedeztetése. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Alapanyagok, hozzávalók, étkezési szokások gyűjtése, az információk rendszerezése a téma súlypontjainak megfelelően. Az ünnepi és mindennapi étkezés különbözőségének felfedezése, az okok megkeresése. A heti étrend és ülésrend megszerkesztése. A tartósítás folyamata és sűtemények. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása, fontos információk kiemelése. Sváb ételek Dunaharasztn.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Biológia-egészségtan:</i> élelmiszerek, egészséges táplálkozás. <i>Kémia:</i> tartósító anyagok.
Kulcsfogalmak	Ismétlődő étel, húsnap, gombócnap, káposztanap, babnap, savanyítás, befőzés, kelt tészták, fánk.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Településtörténet	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Történelmi ismeretek a középkorról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A németek betelepülésének története, annak okai és következményei legfontosabb elemeinek felismertetése. Az időbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A korai magyar-német kapcsolatok (11-12. század) szerepe és jelentősége néhány fontosabb elemének megismerése és a németek betelepülésének szakaszai a 18. században: nehézségek, ígéretek. Időbeli és térbeli tájékozódás a témához kapcsolódóan. Dunaharaszti településtörténete. Betelepítés.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> események és időpontok. <i>Földrajz:</i> területi elhelyezkedés.
Kulcsfogalmak	Betelepítés, telepes, lovagság, papság, toborzás, kamara, egyház.	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Német nyelv és irodalom – Magyarországi német irodalom	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Műfajok jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kortárs magyarországi német irodalom néhány művének értelmezése.	

A továbbhaladás feltételei

A német telepesek magyarországi letelepedése, a telepes sorsok elbeszélése. Példák a magyar ipari létesítményekbe befektető német vállalkozók soraiból. Térképmunka: Hol éltek a Monarchiában németek?. Egy magyarországi művész bemutatása. Egy ünnepi viselet és egy szokás bemutatása.

8. évfolyam

Heti óraszám: 1

Évi óraszám: 36

Belépő tevékenységformák

A németiség aktív részvételének felismerése a századforduló iparosítási és pénzügyi folyamataiban.

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Hagyományos mezőgazdaság	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	A mezőgazdasági munkákkal és a parasztudvarral kapcsolatos kifejezések ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A „paraszi év” feladatainak megismertetése. A nyelvjárási szókincs fejlesztése feladatok segítségével.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Képi és szöveges források feldolgozásával a paraszi év megismerése: nemek szerinti munkamegosztás, a ház körüli munkák, munkálatok a földeken. Betakarítás, szüret. A munka lépései, eszközei, záróünnepek. Vagyoni viszonyok: gazdag-szegény. Mezőgazdaság Dunaharasztiiban.		<i>Német nyelv és irodalom: a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</i> <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: társadalmi</i>

Helyi tanterv

	rétegek. <i>Földrajz; biológia-egészségtan:</i> mezőgazdaság, növénytermesztés, állattenyésztés.
Kulcsfogalmak	Évszak, vetés, aratás, betakarítás, kapálás, kaszálás, gereblyezés, hold, hektár.

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Alapvető szókincs a betegségekkel, alternatív gyógyítással kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Életbölcsségek értelmezése, a téli időszak szórakozási lehetőségeinek bemutatása. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Életbölcsségek, paraszti megfigyelések, szabályok. A téli időszak egyetlen szórakozási lehetősége: a fonó. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása hosszabb lélegzetű szövegek alapján, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése.		<i>Biológia-egészségtan:</i> betegségek, gyógyítás. <i>Földrajz:</i> éghajlat, időjárás. <i>Ének-zene:</i> dalok.
Kulcsfogalmak	Babona, javasasszony, főzet, borogatás, gyógynövény, fonás, hímzés, kelengye.	

Tematikai egység	Német nyelv és irodalom - Nyelvjárások	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Saját nyelvjárási élmények.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német nyelvjárások jellemzőinek megismertetése. A nyelvtudás előnyeinek felismertetése a maguk és népcsoportjuk számára.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német nyelvjárások néhány jellemzője, autentikus szövegek, ill. hangfelvételek kapcsán. Hasonlóságok, eltérések felfedezése, gyűjtése. Dunaharaszti nyelvjárás.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Nyelvjárás, irodalmi nyelv, magánhangzó, mássalhangzó, kettős hangzó	

Helyi tanterv

Tematikai egység	Társadalmi élet – Családon kívüli privát és társadalmi szervezetek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Saját tapasztalatok a környezetben működő egyesületekkel kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyesületek, civil szervezetek, magyarországi német szervezetek megismertetése. Információforrások kezelésének gyakoroltatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Néhány reprezentatív egyesület, civil szervezet, magyarországi német szervezet tevékenységének megismerése írott és elektronikus sajtó segítségével. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése. Dunaharaszti működő hagyományápoló szervezetek.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> honlapok keresése.
Kulcsfogalmak	Önkormányzat, egyesület, tánccsoport, kórus.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – A média és hatása	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a médiáról, a média helye a tanuló életében.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média megjelenési formáinak és azok információtartalmának megismertetése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német média megjelenési formái: írott és elektronikus sajtó. Vélemény alkotása az olvasott információkról és kommentárokról.		<i>Informatika:</i> internethasználat. <i>Német nyelv és irodalom; magyar nyelv és irodalom:</i> sajtóműfajok.
Kulcsfogalmak	Rovat, értekezés, vezércikk, kritika.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiségpolitika	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Nemzetiségek Magyarországon. Németek által lakott területek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A német népcsoport mint a hazai nemzetiségek egyike, szerepük megismertetése az ország határain belül és túl. Az identitás tudatos vállalása igényének erősítése. Érdeklődés felkeltése, fenntartása a gyökerek, a németiség	

Helyi tanterv

	nyelve, kultúrája, helyzete és a nemzetiségpolitika iránt.
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A magyarországi német intézmények lokális elhelyezkedése és szerepük.	<i>Erkölcstan:</i> identitás fogalma és megjelenési formái.
Kulcsfogalmak	Nemzetiség, népcsoport, szimbólum, himnusz, címer, identitás.

Tematikai egység	Német nyelv és irodalom – Magyarországi német irodalom	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Műfajok jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kortárs magyarországi német irodalom néhány művének értelmezése.	

Helyi tanterv

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése, értelmezése; szövegek megformálása, szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően. Szemelvények megtanulása.		<i>Magyar nyelv és irodalom: költői eszközök, műértelmezés.</i>
Kulcsfogalmak	Vers, elbeszélés, ritmus, rím, költői kép, mondanivaló.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével kifejezni. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni. A tanuló ismeri a különböző mondatfajtákat, és törekszik a szövegalkotásban azok használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit. A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, legfőbb jellemzőit.
--	---

A tanulók értékelése, mérése

Kisiskolás korban a tanítói értékelés dominál, ugyanakkor fokozatosan fejlesztjük a reális önértékelésre való képességet. A külső és belső értékelést az előre adott szempontok és az ellenőrzés során szerzett információk alapozzák meg.

Az ellenőrzés területei, formái

A megfigyelések:

- A tanulók – tanító által történő – megfigyelése:
 - önálló tevékenység közben;
 - páros ill. csoportmunkában való részvétel során.
- Tanulói megfigyelések:
 - egymás munkájának segítése páros ill. csoportmunkában;
 - önellenőrzés.

A diagnosztikus (helyzetfeltáró) méréseink célja annak megállapítása, hogy a pedagógus milyen szintről kezdi az oktatást a tanévben, ill. mi lehet a tanulási nehézség oka, mi miatt akadt el a tanuló. Ez a mérés segítséget nyújt a tanítónak, hogy az egyénre, valamint a tanulói csoportra szabott nevelési és oktatási stratégiát helyesen tudja kialakítani, meghatározni.

A formatív (formáló-segítő) értékelés célja az elért eredmények és a meglévő hiányosságok menet közbeni felmérése, az eredmények megerősítése és a hibák korrigálása. A formatív értékelés nem feltétlen velejárója az osztályozás.

Szummatív (minősítő) mérések is hozzájárulnak ahhoz, hogy pontos képet alkossunk a tanulók tudásáról, képességeik fejlődéséről. Ezek a mérések azonban semmiképpen nem fontosabbak és nem adnak hitelesebb információkat a gyerekek felkészültségéről, mint a velük folyamatosan együtt dolgozó pedagógus megfigyelései.

A tanulók értékelése során az egyén fejlettségét viszonyítjuk a saját képesség szerint elérhető legmagasabb szinthez, valamint a fejlesztés során várható eredményhez.

1. évfolyam

Tekintettel arra, hogy az első évfolyam szóbeli kezdő szakasznak minősül és a gyerekek sem írni sem olvasni még nem tanulnak, a mérés, ellenőrzés túlnyomórészt szóban történik, adott esetben feladatlapokkal. Félévkor és év végén kerül szöveges értékelés a naplóba, a tájékoztató füzetbe ill. a bizonyítványba. A szöveges értékelés a következő meghatározásokkal történik: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg. A gyerekek motiválása piros ponttal, csillaggal és matricával történik.

2. évfolyam

Az első félévben a gyerekek még szöveges értékelést kapnak, hasonlóan az első osztályhoz. Az írásbeli feladatlapok esetében százalékos értékelést alkalmazunk. A félévkor a naplóba és a tájékoztató füzetbe szöveges értékelés kerül. A második osztály második félévétől a tanulókat már jegyekkel értékeljük az alábbi táblázat szerint. Már az év végi bizonyítványba is érdemjegyek kerülnek beírásra.

Helyi tanterv

Mérési- ellenőrzési terv 2-8. évfolyamon

A mérést, ellenőrzést minden esetben az osztályokban tanító szaktanár végzi.

Mi?	Mikor?	Hogyan?	Dokumentálás
Tanult szókincs elsajátítása	folyamatosan a témakörök végén	feladatlapokkal ill. szóban szóbeli és írásbeli számonkéréssel,	értékelés a feladatlapon, értékelés érdemjeggyel kék jegy a naplóban és a tájékoztató
Memoriterek elsajátítása	folyamatosan	szóban a tanórán	értékelés érdemjeggyel, fekete jegy a tájékoztatóban
Szóbeli kifejező készség	folyamatosan a tanult mondatmodellek gyakorlása során	szóban a tanórán, kérdés- válasz dialógusok	értékelés érdemjeggyel, fekete jegy a tájékoztató füzetben
Olvasott szöveg értése	folyamatosan értő olvasás során	feladatlapokkal, „Lückentexte” segítségével	értékelés szóban és kék érdemjeggyel a tájékoztató füzetben
Elméleti ismeretanyag számonkérése	témakör végén, óra elején	írásban	kék jegy, füzet-ellenőrző - napló
Kiselőadás, házi dolgozat, gyűjtőmunka	folyamatosan	írásban/szóban	kék jegy, füzet-ellenőrző - napló
Tesztek, rajzok, plakátok elkészítése a megadott témákban, egyeztetett szempontok alapján	témakör végén	plakát	kék jegy, füzet-ellenőrző - napló
Szummatív mérés	a témakörök végén, tanulási szakasz lezárásakor	feladatlappal	értékelés szóban és piros érdemjeggyel a naplóban és a tájékoztató füzetben kizárólag a 2. félévtől
Formatív mérés	folyamatosan, rendszeresen a tanulási folyamat szerves részeként a tanulási folyamat segítése céljából, visszacsatolás, motiváció	szóban a tanórán	

TANESZKÖZÖK

A DIÁKOK SZÁMÁRA SZÜKSÉGES TANESZKÖZÖK

— tankönyv, munkafüzet (az OM hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő)

- gyakorlófüzet és szótárfüzet
- kétnyelvű szótárak
- javasolt a tananyag kazettájának /CDjének beszerzése
- kiegészítő feladatlapok
- kiegészítő olvasmányok tartós tankönyvként
- gyakorló munkafüzetek tartós tankönyvként

A TANÁROK SZÁMÁRA SZÜKSÉGES TANESZKÖZÖK

- tanári kézikönyvek az adott tankönyvekhez (az OM hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő)
- tankönyv, munkafüzet (az OM hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő)
- magnókazetta/CD
- magnó/ CD lejátszó /ill. a nyelvi labor berendezései/ projektor, számítógép
- videó, TV
- fali és egyéb szemléltető eszközök
- a csoportlétszámnak megfelelő kétnyelvű szótárak
- néhány egynyelvű szótár
- képes szótárak
- tesztkönyvek és feladatgyűjtemények
- módszertani segédkönyvek
- kiegészítő olvasmányok
- videokazetták / műsoros videokazetták vagy dvd-k az adott tankönyvekhez
- ezen kívül használhatunk még írásvetítőt, diavetítőt, számítógépes programokat